

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 U 007974 21 Uvp
Banjaluka, 27.07.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Maje Savić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi C. L. iz B., koga zastupa advokat F. M. iz Advokatske kancelarije M. i dr. d.o.o. za obavljanje advokatske djelatnosti T. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 22.05.2020. godine, tuženog Fonda..., u predmetu ostvarivanja prava na starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 007974 20 U od 17.11.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 27.07.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba podnesena protiv uvedno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijala B. broj ... od 13.04.2020. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužiocu je priznato pravo na starosnu penziju počev od 01.01.2015. godine u iznosu od 718,59 KM mjesečno. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 13.04.2020. godine, jer je za svoju odluku dao valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je podržao utvrđenja tuženog da je tužilac prvi zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju podnio dana 06.06.2006. godine, koji zahtjev je odbijen rješenjem Filijala B. broj ... od 08.06.2006. godine, uz obrazloženje da tužilac u tom momentu ne ispunjava uslove za priznavanje prava vezane za staž osiguranja, kao što je podržao i zaključak tuženog da je to prvostepeno rješenje steklo svojstvo konačnosti i pravosnažnosti, što je i Vrhovni sud Republike Srpske u presudi broj 12 0 U 006060 17 Uvp od 21.02.2020. godine ocijenio nespornim. Dalje je sud iznio da je tužilac dana 13.01.2015. godine podnio novi zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju, koji je usvojen rješenjem prvostepenog organa od 13.04.2020. godine, donesenim u ponovljenom postupku, u skladu sa uputama iz presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006060 16 U od 28.04.2017. godine, koje su se u bitnom svodile na to da se utvrdi tačan datum prestanka osiguranja tužioca jer od toga zavisi datum početka ostvarivanja prava na starosnu penziju, a koje upute su po stavu suda ispoštovane, za što je dato valjano obrazloženje čiju pravilnost tužilac ničim argumentovano nije doveo u sumnju. Ovo stoga što iz podataka registrovanih u matičnoj evidenciji Fonda koji

su jedini relevantni u smislu odredbe člana 123. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO), proizilazi da je tužilac i poslije 31.12.2003. godine bio u osiguranju po više različitih osnova sa prekidima, ostvarujući u tom periodu naknade na koji su plaćani doprinosi za PIO, zaključno sa danom 31.12.2014. godine, što jasno znači da on pravo na starosnu penziju, shodno odredbi člana 131. stav 1. Zakona o PIO, može ostvariti tek od 01.01.2015. godine, budući da je odredba člana 87. Zakona o PIO koja je u vrijeme podnošenja zahtjeva tužioca 13.01.2015. godine bila na snazi, propisivala da se pravo na starosnu i invalidsku penziju obezbjeđuje nakon prestanka osiguranja, a iz koje odredbe sve do 01.01.2016. godine (do donošenja Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PIO „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 103/15) nisu bili izuzeti osiguranici iz člana 12., 13. i 14. tog zakona. Konačno je ocijenjen neosnovanim suštinski navod tužioca da je njegov zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju podnesen dana 13.01.2015. godine trebalo tretirati kao „zahtjev za ukidanje ili izmjenu pravosnažnog rješenja broj ... od 08.06.2006. godine“ u smislu odredbe člana 250. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18 - u daljem tekstu: ZOUP), uz stav suda da takvo postupanje ne bi bilo u interesu tužioca, jer on pogrešno tumači da bi mu se u tom slučaju pravo na penziju moglo priznati počev od 06.06.2006. godine, obzirom da stav 3. odredbe člana 250. ZOUP propisuje da izmjena rješenja na osnovu ovog člana djeluje samo ubuduće, što znači da bi tužilac, da je organ uvažio njegovo tumačenje, pravo na starosnu penziju ostvario počev od 13.01.2015. godine, što je nepovoljnije od datuma 01.01.2015. godine, koji je pravilno utvrđen kao datum početka ostvarivanja traženog prava.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija zakonitost iste zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je ključno i centralno pitanje ovog upravnog spora, stav tužioca da mu je pravo na starosnu penziju trebalo priznati od dana kad je prvi put podnio zahtjev za ostvarivanje tog prava tj. od 06.06.2006. godine, jer je već tad ispunjavao sve uslove, odnosno imao je preko 40 godina staža osiguranja. Napominje da su pobijanoj presudi prethodile odluke Okružnog suda u Bijeljini i Vrhovnog suda Republike Srpske u kojima je data uputa da se pravilno utvrdi datum prestanka osiguranja tužioca i da se zahtjev tužioca koji je podnio 13.01.2015. godine ima smatrati zahtjevom za ukidanje odnosno mijenjanje pravosnažnog rješenja broj ... od 08.06.2006. godine. Tvrdi da organi nisu ispoštovali ove upute, pa su u ponovljenom postupku opet načinili grešku, jer se prvostepeni organ „dosjetio“ da nađe neki naknadni staž koji je tužilac navodno ostvarivao sve do 31.12.2014. godine, što nije pravilno postupanje, jer je tužilac u periodu 2012. do 2014. godine bio član Komisije za polaganje vozačkih ispita u B., a honorar za taj rad je primao po osnovu ugovora o djelu. Dodaje da ga je tuženi nezakonitim radom svjesno doveo u zabludu da on nema dovoljno staža za penzionisanje 2006. godine, zbog čega je tužilac na unaprijed otkucanom formularu i po uputi službenika podnio novi zahtjev za ostvarivanje prava na penziju 13.01.2015. godine, sa čim je ostao oštećen za 10 godina neisplaćivanja penzije. Zbog toga je stava da se taj zahtjev od 13.01.2015. godine ima smatrati zahtjevom za izmjenu ili ukidanje pravosnažnog rješenja broj ... od 08.06.2006. godine u smislu odredbe člana 250. ZOUP, koju odredbu sud pogrešno tumači tvrdeći da bi izmjena ili ukidanje išla samo za ubuduće, jer kad bi se ovako tumačila odredba člana 250. ZOUP, onda bi bilo besmisleno svako ispravljanje ranije donesenog nezakonitog rješenja organa uprave. Zaključno smatra da je tuženi trebao donijeti odluku da „poništava“ prvostepeno rješenje od 08.06.2006. godine kojim je odbijen zahtjev tužioca za priznavanje prava na starosnu penziju, te je to rješenje trebao „ispraviti“ tako da tužiocu odredi starosnu penziju počev od datuma 06.06.2006. godine kad je podnio prvi zahtjev, jer je on tad stekao uslove za ostvarivanje prava na istu. Zbog navedenog

predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine, a postavio je i zahtjev za nadoknadu troškova ovog postupka koji se odnose na sastav zahtjeva od strane advokata u iznosu od 540,00 KM sa troškom PDV.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, te da ostaje kod razloga datih u osporenom aktu, koje je kao pravilne podržao nižestepeni sud. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 22.05.2020. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Suštinski stav tužioca da je on i na dan podnošenja prvog zahtjeva 06.06.2006. godine ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju, jer je navodno imao preko 40 godina staža osiguranja, ne može biti predmet ispitivanja u okviru predmetnog upravnog spora. Ovo iz razloga što je o tom zahtjevu tužioca odlučeno konačnim i pravosnažnim rješenjem prvostepenog organa broj ... od 08.06.2006. godine na način da je zahtjev odbijen, a ukoliko je tužilac smatrao da je to rješenje bilo nezakonito i da je on istim oštećen, mogao je i morao koristiti dozvoljena pravna sredstva, dakle izjaviti žalbu drugostepenom organu o čemu je uredno poučen u tom rješenju, te dalje eventualno tužbu u upravnom sporu.

Neosnovan je navod tužioca da organi uprave u ponovljenom postupku nisu ispoštovali upute iz presuda Okružnog suda u Bijeljini i Vrhovnog suda Republike Srpske, jer su sada pravilno utvrdili da je tužiocu osiguranje prestalo sa danom 31.12.2014. godine, o čemu svjedoče podaci iz matične evidencije Fonda (uvjerenja u spisu), ispravno obrazlažući da je tužilac sve do tog datuma bio u raznim vidovima osiguranja, za što je primao naknade na koje su plaćani doprinosi za PIO, a koji svi vidovi osiguranja su u tom periodu i sve do 01.01.2016. godine (do donošenja Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PIO „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 103/15), bili relevantni sa aspekta ostvarivanja prava na penziju, odnosno postojanje istih je onemogućavalo stranku da ostvari ovo pravo.

U tom je kontekstu netačna interpretacija tužioca da je Okružni sud u Bijeljini u prethodnoj presudi dao uputu da se zahtjev tužioca od 13.01.2015. godine smatra zahtjevom za izmjenu ili ukidanje pravosnažnog rješenja broj ... od 08.06.2006. godine u smislu odredbe člana 250. stav 2. ZOUP. Kao prvo, u toj je presudi sud obrazložio pod kojim uslovima bi to eventualno bilo moguće, a kao drugo, sve i kad bi organi postupili tako, tužilac bi bio oštećen, što pravilno zaključuje nižestepeni sud u pobijanoj presudi. Ovo stoga što je odredba člana 250. stav 3. ZOUP, koju sud pravilno tumači, jasna i propisuje da izmjena rješenja u smislu ovog člana djeluje samo ubuduće, pa bi tužilac, kada bi se prihvatio njegov suštinski navod, pravo na starosnu penziju ostvario počev od 13.01.2015. godine, umjesto od 01.01.2015. godine, kako mu je sada pravilno priznato.

Neprihvatljiv je stav tužioca da ga je tuženi svojim postupanjem doveo u zabludu zbog koje je on podnio novi zahtjev dana 13.01.2015. godine, obzirom da je taj zahtjev uredno popunjen i potpisan od strane tužioca i uz isti su dostavljeni svi neophodni dokumenti, a što se konačno i poklapa sa okolnošću da je tužilac i nakon 2006. godine, tačnije sve do 31.12.2014.

godine bio u osiguranju (razni vidovi), a što ga je shodno tadašnjoj zakonskoj regulativi onemogućavalo u tome da ostvari pravo na starosnu penziju prije prestanka istog.

Navod zahtjeva da je tuženi u okviru ovog postupka trebao „poništiti“ prvostepeno rješenje broj ... od 08.06.2006. godine i isto „ispraviti“ tako da se tužiocu odredi starosna penzija sa datumom 06.06.2006. godine, kada je podnio prvi zahtjev, apsolutno nema uporište u odredbi člana 250. ZOUP na koju se tužilac poziva pogrešno smatrajući da ista daje osnov za takvo postupanje.

Kod ovakvog stanja stvari, kako je sve ovo pravilno utvrdio i nižestepeni sud, proizilazi da pobijana presuda nije zahvaćena povredama iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, zbog čega se na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona, zahtjev tužioca odbija kao neosnovan.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke ove presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužioca odbijen, pa proizilazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu ne pripada pravo na nadoknadu troškova istog.

Zapisničar
Maja Savić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić